

Härnösand, den 15 april 2021

Högsta domstolen

HÖGSTA DOMSTOLEN
JS 26

INKOM: 2021-04-15
MÅLNR: T 1291-21
AKTBIL: 15

3505/DAS

Mål nr T 1291-21; Jasmine Berglund ./ Tobias Berg mfl. angående skadestånd

I egenskap av ombud och målsägandebiträde för Jasmine, Jerry och Tina Berglund får jag härmed inkomma med följande yttrande över aktbilagorna 10 och 11, kompletterande bevisuppgifter samt slutförande av talan.

Jasmine, Jerry och Tina Berglund vidhåller det som tidigare har anförts i ärendet och lägger till följande.

PRÖVNINGEN I MÅLET

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd, med utgång från vad hovrätten funnit styrkt om händelseförloppet, i fråga om skadestånd till Jasmine och hennes föräldrar. I hovrättens dom framgår att förutom skadestånd och påföljd gäller tingsrättens dom.

Av tingsrättens dom (sid.18) framgår att både Tobias Berg och Sammie Fällström har deltagit i den överenskomna körningen. De har framfört sina fordon på sätt att fordonen kolliderat front mot front på en bred väg med torr vägbana och goda siktförhållanden. Ingen av dem har vidtagit konkreta åtgärder för att i tid avbryta den farliga ”leken”/ kappkörningen.

Det råder därför inte någon tvekan om att Tobias Berg och Sammie Fällström har brustit i den omsorg och varsamhet som krävdes för att förhindra en trafikolycka och ska dömas för vårdslöshet i trafik. De har båda varit medvetna om risken att köra på detta sätt och varit grovt oaksamma. Genom att förfara på detta sätt har de också uppvisat uppenbar likgiltighet för andra människors liv och egendom.

Tingsrätten dömde dem för grov vårdslöshet i trafik. Vidare ansåg tingsrätten att de genom gärningen hade orsakat bland annat Jasmine Berglund skador av mycket allvarligt slag. Deras handlande innefattade medvetet risktagande av allvarligt slag och de dömdes därför för vållande till kroppsskada, grovt brott.

Är grov vårdslöshet i trafik samt vållande till kroppsskada, grovt brott genom ett sk. chickenrace att se som grovt vårdslös handling – som ligger nära uppsåtligt handlande?

Det ligger i sakens natur att om två förare bestämmer sig för att genomföra ett s.k. chickenrace där syftet med körningen är att väja så sent som möjligt och där den som inte väjer också är den vinner själva racet också löper en mycket stor risk att kollidera.

I just detta fall har också körningen orsakat en frontalkollision mellan bilarna, där såväl fordon som passagerare skadas mycket svårt. Förarna har därför visat såväl medvetet risktagande av allvarligt slag som uppenbar likgiltighet för andras liv och egendom.

Det gör att bedömningen, rent skadeståndsmässigt, också ska bedömas som grov vårdslös handling som ligger mycket nära uppsåtligt handlande (jämför NJA 2006 s. 738 och NJA 1997 s. 315) Detta oaktat att förarna varken är åtalade eller dömda för ett uppsåtligt brott.

Jasmine Berglund

Jasmines tillstånd är fortfarande den samma så som tidigare har framgått av ingivna handlingar, läkarintyg och journalanteckningar.

Av bifogade invaliditetsintyg (bilaga a) utfärdat den 2 november 2020 av överläkare Martin Kjellberg vid Habiliteringen Sollefteå sjukhus framgår på sid 3 under subjektiva besvär att Jasmine Berglund saknar viljemässig rörelseförmåga och har en svår medvetandepåverkan. Föräldrarna beskriver episoder av viljemässiga ögonrörelser.

Under rubriken objektiva besvär framgår att Jasmine har Spastisk tetraplegi utan viljemässig rörelseförmåga. Hon får rehabilitering med passivt rörelseuttag och mobilisering i tippbräda, men har ingen förmåga att delta i sin rehabilitering själv. Hon har regelbundet följts upp med Coma Recovery Scale-Revised och har på denna konstant uppmätt ickeresponsivt tillstånd. Vidare bedöms sannolikheten för förbättring som låg, men inte obefintlig och att små förbättringar kan komma upp till 5 år efter skadan, men att denna inte kommer att minska hjälpbehovet.

Med anledning av detta intyg har försäkringsbolaget Volvia i mail den 3 februari 2021 uppgett att de bedömt Jasmines invaliditetsgrad till 99 procent (bilaga b).

Utgångspunkten är att total medicinsk invaliditet (100 procent) föreligger när ingen funktion finns kvar. I konsekvens härmed är den högsta mätbara invaliditetsgraden 99 procent vid en och samma skada.

Försäkringskassan har den 24 juli 2020 beslutat om assistansersättning för i genomsnitt 298 timmar per vecka (bilaga c). Det betyder att Jasmine, nu när anpassning av hennes bostad är klar, kommer ha assistans dygnet runt med minst två personer.

Sammantaget visar de nu aktuella handlingarna att Jasmine Berglunds tillstånd fortfarande är i ickeresponsivt tillstånd (vegetativt tillstånd) och att hon är så allvarligt skadad att normalt liv aldrig mer kan återgå.

KRÄNKNING

När det gäller frågan om kränkningersättning för Jasmine Berglund har det yrkats ersättning för kränkning om 125 000 kr. Både tingsrätten och hovrätten dömde ut 60 000 kr såsom skäligt belopp. Som tidigare har anförts hänvisas till NJA 1997 s. 315 – där Högsta domstolen bedömde att skadeståndet skulle hamna nästan lika högt som vid ett mordförsök, då 90 000 kr, trots att det rörde ett oaktsamhetsbrott dvs. vållande till kroppsskada, grovt brott, grovt rattfylleri samt smitning, grovt brott.

Försvaret har gjort gällande att det inte går att jämföra rättsfallet från 1997 med detta rättsfall. Följande får anföras.

Såsom domstolarna har funnit styrkt har båda förarna kommit överens om att genomföra ett sk. chickenrace. Det har inte framkommit något som tyder på att passagerarna innan fått möjlighet att själva avbryta händelseförloppet. Båda förarna måste ha varit väl medvetna om vilka risker som man tog och att de har varit helt likgiltiga inför konsekvenserna vid en kollision. De har heller inte vidtagit konkreta åtgärder för att i tid avbryta chickenracet. Det måste ha stått klart för förarna att passagerarna kunde komma att bli svårt skadade genom körningen och därför har deras agerande varit ägnade att kränka passagerarnas människovärde, i detta fall Jasmine Berglund. Hon har orsakats 99 procents invaliditet och är således mycket svårt invalidiserad. Såsom domstolarna har funnit har förarna visat såväl medvetet risktagande av allvarligt slag som uppenbar likgiltighet för andras liv och egendom.

Syftet med kränkningsersättningen är att ersätta den kränkning av offrets personliga integritet och ge upprättelse. Vid ovan givna omständigheter finns skäl att bedöma kränkningsnivån i enlighet med rättsfallet från 1997. Det finns därför skäl för domstolen att döma ut det kränkningsbelopp på sätt som yrkats.

Det har av försvaret gjorts gällande att skadeståndet ska jämkas då hon enligt deras uppfattning skulle ha varit medvållande till skadan då hon satt i bilen obältad. Följande får anföras. Det finns inte något stöd för att Jasmine gjort något medvetet risktagande. Det framgår av utredningen att Jasmine och hennes väninna i bilen inte visste vad ett chickenrace var. Att hon på något sätt skulle vara medvållande till sina skador är inte visat och grund för att sätta ner skadeståndet finns därför inte heller.

Tina Berglund och Jerry Berglund

Föräldrarnas situation och mående är den det samma som tidigare. Jerry Berglund är fortfarande sjukskriven. Av bifogat läkarintyg av den 2 mars 2021 (bilaga d) framgår att han är sjukskriven på 100 procent och att han har svårt att prata om händelsen samt har påträngande oönskade bilder, tankar och mardrömmar. Av läkarintyget framgår också att han har grav sömnstörning och upprepande uppvaknanden.

När det gäller Tina Berglunds mående har hon främst haft tillfällig föräldrapenning och därför inte varit sjukskriven på samma sätt. Hennes mående sedan olyckan har varit dock under hela perioden varit på samma sätt som Jerry Berglund. Av intyg (bilaga e) utfärdat av kurator Karolina Lilja den 15 april 2021 framgår bland annat följande. Hon har sedan olyckan utvecklat depressions- och ångestsyndrom. Hon har fått kognitiv påverkan på minnet och hon har problem med sömnen, vilket leder till sömnbrist. Stress och ångestreaktioner tar sig uttryck i illamående, skakighet och svettningar. Bedömningen är att Tina har nedsatt funktionsförmåga utifrån kognitiv och emotionell påverkan sedan olyckan 2019.

SVEDA OCH VÄRK

När det gäller föräldrarna Jerry och Tina Berglund går det att konstatera att deras personskador är medicinskt påvisbara. De har under lång tid, från olyckstillfället fram till i dag, mått psykiskt dåligt på grund av det inträffade. Jerry Berglund är fortfarande sjukskriven och Tina Berglund har genomgått utredning för sitt mående som visar att hon lider av medelsvår depression med förhöjd ångest. I detta fall finns flertal läkarintyg och även medicinsk utredning som har åberopats som bevisning såväl i tingsrätt som hovrätt.

Därtill har själva olyckan och Jasmines mycket allvarliga hälsotillstånd kommit plötsligt och drabbat föräldrarna chockartat. Det har varit en särskild påfrestning för dem att under en längre tid genomlevt att Jasmine svävat mellan liv och död och att hon har genomgått flera svåra operationer samt att hon numer är i ickeresponsivt tillstånd med dåliga odds för att bli marginellt bättre. De har såsom nära anhöriga drabbats av psykiska besvär såsom sorg och saknad efter den dotter som de hade innan olyckan.

I detta fall bör det för de nära anhöriga ligga en presumtion för att sveda och värk har uppkommit och att det därför inte bör krävas läkarintyg eller liknande utredning för att styrka att de psykiska besvären utgör en personskada och att detta ska beräknas på samma sätt som ett dödsfall.

I NJA 2006 s. 738 (Schablonersättning vid grov vårdslöshet) hade ett dödsfall orsakats av en grovt vårdslös handling som låg nära uppsåtligt brott (grovt rattfylleri, grovt vårdslöshet i trafik, vållande till annans död, grovt brott) valde Högsta domstolen att tillämpa samma schabloner som vid uppsåtligt dödande samt hänvisade till intresset av att begränsa antalet schabloner.

I NJA 2017 s. 1208 uttalar Högsta domstolen att den skadelidande bör, schablonmässigt, ha rätt till sveda och värk motsvarande ett års akut sjuktid med annan vård än sjukhusvård. Vid uppsåtligt dödande eller då dödsfallet orsakats av grov vårdslöshet som ligger mycket nära ett uppsåtligt handlande, ska dubbelt så högt belopp utgå. Därmed fastställde Högsta domstolen att nivåerna år 2017 bör ligga på 30 000 respektive 60 000 kr.

Då Jasmines tillstånd är så allvarligt att normalt liv aldrig mer kan återgå ska det i detta fall bedömas på samma sätt som vid de refererade fallen där dödsfall uppstått. Något skäl att bedöma föräldrarnas psykiska lidande olika finns inte och de ska båda tillerkännas yrkade belopp om 50 000 kr.

ÅBEROPADE BEVISUPPGIFTER

Följande bevisuppgifter har tidigare åberopats såsom bevisning i ärendet och åberopas i Högsta domstolen.

- 1.) Samma bevisning som åberopades av åklagaren i tingsrätten. Särskilt p. 8 Journalanteckningar Jasmine Berglund (förundersökningsprotokoll s. 77–144). Här hänvisas särskilt till sidorna 77–79, 108, 115–119, 143–144.

- 2.) Uppspelning inspelade målsägandeförhör med Tina och Jerry Berglund
- 3.) Läkarintyg utfärdade 2020-03-30, 2020-02-26, 2020-01-23, 2020-01-07, 2020-12-10, 2019-09-27, 2019-09-20.
- 4.) Bilder ingivna på Jasmine innan och efter olyckan.

Kompletterande bevisuppgifter i Högsta domstolen (bifogas elektroniskt)

- a) Medicinskt Invaliditetsintyg utfärdat av överläkare Martin Kjellberg, Habiliteringen Sollefteå Sjukhus av den 2 november 2021. Intyget åberopas till styrkande av att Jasmine Berglund befinner sig i ett ickeresponsivt tillstånd.
- b) Mail från försäkringsbolaget Volvia av den 3 februari 2021. Mailet åberopas till styrkande av att Volvia har bedömt Jasmines kvarstående besvär efter olyckan motsvarar en medicinsk invaliditet om 99 procent definitivt.
- c) Försäkringskassans beslut av den 24 juli 2020 gällande assistansersättning. Beslutet åberopas till styrkande av att Jasmine har ett vårdbehov dygnet runt med minst en person.
- d) Läkarintyg för sjukpenning av den 2 mars 2021 gällande Jerry Berglund. Intyget åberopas till styrkande av att Jerry Berglund fortfarande är sjukskriven på grund av händelsen.
- e) Intyg utfärdat av kurator Karolina Lilja den 15 april 2021, Hälsocentralen Kramfors. Intyget åberopas till styrkande av att Tina Berglund har orsakats sveda och värk sedan olyckan år 2019.

ÖVRIGT

Undertecknad önskar att inkomma med kostnadsräkning innan målet avgörs.

Som ovan

Anna Dasler